

บทคัดย่อ

เกาะเต่าตั้งอยู่ในเขตอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากชายฝั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณอ่าวบ้านดอน 115 กิโลเมตร ปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางชายทะเลและชายฝั่งที่มีศักยภาพสูง แต่การขยายตัวของการท่องเที่ยวมีทั้งข้อดีข้อเสีย ด้านดีก็คือรายได้จากการท่องเที่ยวซึ่งเป็นรายได้หลักของคนกลุ่มใหญ่บนเกาะ แต่ในขณะเดียวกันการขยายตัวของการท่องเที่ยวก็เป็นที่มาของปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งบนบกและในทะเลซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน การขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการโดยเฉพาะการจัดการขยะและน้ำเสีย และที่สำคัญคือจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลของเกาะเต่าหากไม่มีการควบคุมก็จะมีผลกระทบต่อคุณภาพของทรัพยากรได้ทะเลได้ การเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดินบนเกาะเต่ารวมทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรได้ทะเลล้วนเป็นสัญญาณเตือนที่ชัดเจนหากการขยายตัวของการใช้ที่ดินและกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ฐานทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญที่สุดของเกาะเต่าในปัจจุบันก็จะไม่มีความยั่งยืนและในที่สุดทรัพยากรทางทะเลที่มีความสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทยก็จะสูญสิ้นไปพร้อม ๆ จากประโยชน์ที่ได้ไม่ว่าจะเป็นด้านการจ้างงาน หรือรายได้

สืบเนื่องจากประเด็นปัญหาดังกล่าวการศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์หลัก ๆ คือการร่วมกับกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจทางตรง (direct use value) ทางอ้อม (indirect use value) และ มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ (non-use value) จากทรัพยากรธรรมชาติของเกาะเต่า และร่วมกับกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและหาแนวทางในการนำเอามูลค่าทางเศรษฐกิจที่ประเมินได้มากำหนดเป็นเครื่องมือสร้างแรงจูงใจในการใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ในการดำเนินการศึกษาได้สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวบนเกาะเต่า 506 ตัวอย่าง เพื่อการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนของการเดินทาง และได้สัมภาษณ์ประชาชนทั่วไปในกรุงเทพมหานครจำนวน 300 ตัวอย่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้โดยวิธี Choice Experiment ผลการวิจัย พบว่ามูลค่าเศรษฐกิจที่ประเมินโดยวิธีการวิเคราะห์ต้นทุนของการเดินทางมีมูลค่าเท่ากับ 6,638 บาท/คน/ปี ถ้านำมูลค่านี้มาคูณกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเกาะเต่าในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งเฉลี่ยเท่ากับ 122,862 คน จะได้มูลค่าที่เกิดจากการใช้รวมเท่ากับ 815.55 ล้านบาท มูลค่านี้อาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้เนื่องจากปัจจัยภายในคือความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและความสวยงามของทัศนียภาพของเกาะเต่าเอง นอกจากนั้น ยังมีปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปที่มีผลต่ออุปสงค์ของการเดินทางมาเกาะเต่า โดยเฉพาะของนักท่องเที่ยวต่างชาติ สำหรับมูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ที่วิเคราะห์โดยวิธี Choice Experiment พบว่ามูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ยสำหรับมาตรการการอนุรักษ์และการฟื้นฟูปะการังเท่ากับ 62.61 บาท/คน ในขณะที่มูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ยเพื่อมาตรการฟื้นฟูสิ่งมีชีวิต

ในแนวปะการัง เท่ากับ 300.87 บาท/คน และความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ยสำหรับการบูรณาการกิจกรรมการอนุรักษ์เต่าทะเล เท่ากับ 76.35 บาท/คน ถ้าเอามูลค่าทั้งสามมารวมกันก็จะได้เป็นมูลค่าความเต็มใจจะจ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 437.83 บาท/คน ซึ่งถือเป็นมูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ของทรัพยากรหลัก ๆ ของเกาะเต่า

การประเมินมูลค่าเศรษฐกิจของทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นของเกาะเต่าหรือสถานที่ใดก็ตามว่า เป้าหมายหลักคือการใช้เป็นสื่อในการสร้างความเข้าใจว่าประโยชน์ของฐานทรัพยากรธรรมชาตินั้นสูงกว่ามูลค่าของสินค้าและบริการที่ได้จากทรัพยากรอยู่มาก หากเข้าใจในประเด็นนี้ก็จะส่งผลต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจในการดูแลรักษา ผลการประเมินมูลค่าประเภทต่าง ๆ อาจจะนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์ (user charge) รวมทั้งนำไปเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าภาษีสิ่งแวดล้อม (Environment tax) นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดกลไกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศของทะเล เช่น Payment for Ecosystems Services (PES) เพื่อเป็นเครื่องมือในการที่จะสร้างกระแสของรายได้ที่จะนำดูแลรักษาทรัพยากรของเกาะเต่าอย่างต่อเนื่อง

Abstract

Koh Tao is an island within the administrative jurisdiction of Phagnan District, Surat Thani Province located some 115 kilometers from the Bay of Ban Don. It is considered to be one of Thailand's most popular island destinations. Tourism however, has its pros and cons. On the benefit side, it is the main source of revenue for the majority of the people on the island. On the negative side, the expansion of the tourism sector is the main cause of environmental problem both on land in the sea. This has been due to rapid and uncontrolled expansion of built up areas and ineffective management of utility services, particularly related to solid and wastewater management. Changes in land use and deterioration of the quality of the environment are clear warnings that if resources continue to be exploited at the rate and in the Business-as-Usual route, the island's natural resources base which provide the flow of revenue can no longer be sustained. Ultimately, one of Thailand's richest marine resources base will no longer exist and the sources of employment and income generation will also disappear.

Based on the above, the objective of this study was to estimate the use values, indirect use values and non-use values of the natural resources of Koh Tao. The purpose of undertaking this study was also to work closely with the stakeholders to analyse the cause and symptoms of the island's problems and to identify ways in which the economic values estimated could be used as the basis for developing economic instruments to motivate sustainable uses of land and marine resources.

Altogether 506 international tourists were interviewed on Koh Tao to obtain information to estimate use-values using Travel Cost Method. The use-value from tourism was 6,638 Baht/person/year. The total use value, estimated by multiplying this value with the number of tourists visiting Koh Tao in 2010, which was 122,862 tourists, was 815.5 million Baht. This use-value can change as a result of changes of both internal factors; -the environmental quality of the beach and marine resources, and external factors such as changes in macro-economic situation which influences demand particularly of international tourists. For non-use values estimated by Choice Experiment, altogether 300 respondents in Bangkok were interviewed. The estimated value of Willingness to Pay (WTP) for protection of coral reefs was 62.61 Baht/person. The WTPs for the reef fishes and marine turtles conservation measures were respectively 300.87 Baht/person and 76.35 Baht/person. Combining the three values give a non-use value of key marine resources of Koh Tao of 437.83 Baht/person.

The purpose of undertaking economic valuation of Koh Tao or for any other sites is to use the findings to communicate and create an understanding that the benefits from the natural resources far exceed the market value of the traded goods and services. Such understanding would influence the ways we use resources and would also help create incentives for conservation. The estimated values can also be used as the basis for determining user charges and environmental taxes and can also support the design of mechanisms such as Payment for Ecosystems Services (PES) which can be a way to generate sustainable flow of resources to finance protection, restoration and conservation of natural resources on a sustainable basis.